

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm II. Non putamus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

aliqui, imò, (vti sancta Trident. Synodus sefs. 4. cap. 17. de reform. ait) *multi, qui improbe cupiditatis affectu, se ipsos, non Deum decipiunt*, plures diuersarum ecclesiarum personatus, aliãue beneficia, cum fructuum ecclesiasticorum abundantia obtinent, ac retinent; indèque orij, deliciarum, ac luxus, non raro scandali occasionem accipiunt, ecclesiæ autem, saluti animarum, atque pietati & Religioni augendæ parùm inferuiunt, nonnunquam magis incommo- dant. Hi in conscientia tuti non sunt, sed neque Ecclesiarum Prælati, nisi eiusmodi abusus, cum se occasio obtulerit, tollere aggrediantur.

6. NOTANDUM III. Valida est ecclesiæ alicuius consuetudo, aut statutum, sicuti & Episcopi dispensatio, vt vnus in eadem ecclesia, cum canonicali præbenda, dignitatem, personatum, aut officium obtineat, v. g. idem sit Præpositus & Canonicus. Ita Gl. hic ver. nisi vnicum, Anton. de Butrio n. 4. & seqq. Philipp. Francus n. 7. & sumitur ex c. eam te 7. de rescriptis, vbi Archidiaconus erat etiam Canonicus, & ex hoc c. per sensum contrarium: Cum enim Papa dicat, duas dignitates vel officia à Canonicis in eadem ecclesia obtineri non posse, absque Papali dispensatione, satis indicat, vnã dignitatem, vel vnũ officium cum canonicali præbenda, absque Papæ dispensatione, haberi posse; videl. vigore consuetudinis, aut statuti, vel dispensationis episcopalis, prout etiam tradidit Gl. in Clem. vlt. in fine, post Innoc. quòd in duobus canonicis eiusdem ecclesiæ non possit Episcopus dispensare, licet dispensare possit in canonia & personatu, vel officio.

Hinc regulam tradit cit. Gl. fia. Dominic. & Francus hic n. 7. Ant. n. 5. quòd in eadem ecclesia, absque Papali dispensatione, nõ possit quis esse triplex: sed neque possit esse aliquis duplex in beneficiis vniformibus, v. g. habere duos canonicatus in eadem ecclesia; Et ne quidem per modum connexionis, vt ijdem DD. notant, ex c. literas 9. de præb. Atque ideo canones magis abhorrent à duobus beneficiis vniformibus in eadem ecclesia, quàm à duobus curatis in ecclesiis diuersis. Vti colligitur ex c. super eo 6. de præb. in 6.

& docui lib. 4. Th. moral. tr. 2. cap. 8. num. 5.

QVÆSTIO est; Si quis cum canonicali præbenda dignitatem aut personatum obtineat, an ei duplices distributiones quotidianæ debeantur; duo item suffragia in electione competant, videl. quatenus Canonicus est, & Præpositus? Responsio est affirmatiua, ex communiore & probabiliore sententia, Innoc. in c. cum olim, de sent. & re iudic. ibid. Ioan. Andr. n. 8. Abb. n. 6. Probi hic n. 7. Quia 7 nihil prohibet, diuersa iura in eadem persona concurrere, sicut colligitur ex l. tutorem 21. ff. de his quæ vt indignis &c. vbi ex Bartolo refertur, quando plura iura concurrunt in persona vnus, perinde est ac si concurrant in personis diuersorum. Excipe primò: Nisi ecclesiarum consuetudo contrarium teneat, quæ sanè, inquit Ioan. Andr. æquissima videtur, vt singuli vnã tantum vocem habeant, sicuti & vnũ os, vnũque caput.

Excipe secundò: Si dignitati v. g. Archidiacono, aut Officiali principali per se non competat suffragium in Capitulo, tum propter adeptionem canonicatus vnicum, non duo suffragia habiturum esse, satis constat. Et similia dici debent de quotidianis distributionibus.

CAPITVLVM II.

Non putamus.

PARAPHRASIS.

Bonifacius VIII. Papa hic respondet; Non arbitrari se, consuetudinem, quantocumque tempore de facto fuerit obseruata, rationi consonam esse, vt ab Officiali Episcopi ad eundem Episcopum appelletur, cum idem sit vtriusque auditorium, adeoque appellatio ab eodem ad eundem interposita videretur.

SUMMARIVM.

1. Consuetudo, quæ est contra substantiam rei, de iure impossibilis & irrationabilis iudicari debet.

Cc

2. Vnde

2. *Vnde repugnat à Vicario Generali ad Episcopum appellari.*
3. *In particulari tamen casu aliquo recusari potest, & ab eo supplicari Episcopo.*
4. *De nullitate sententia lata à Vicario agi potest coram Episcopo, aut de restitutione in integrum.*
5. *Vicarius Generalis si quid ex commissione officij sui canonicè egit, Episcopus reuocare, aut impugnare non potest.*

NOTANDVM Vn. Consuetudo, quæ est contra substantiam rei, de iure impossibilis, atque irrationabilis iudicari debet: Et ideo non valet consuetudo, etiam immemorialis, vt à Vicario Generali ad Episcopum appelletur. Ita sumitur ex textu huius cap. & tradit Gl. recepta hinc in princ. Dominici. & Francus n. 7. Petr. Rauenn. de consuet. n. 107. Etenim ratio, ac veluti substantia appellationis in eo consistit, quòd sit ad alium, eumque maiorem Iudicem prouocatio, l. 1. §. Si quis, ff. de appellat. c. placuit 25. causa 2. q. 6. Episcopus autem, eiusque generalis Vicarius seu Officialis principalis vnum idemque consistorium habent, vti hinc dicitur: Ergo repugnat, ab Officiali ad Episcopum appellari.

Simili ratione dixi in cap. vlt. q. 3. hoc tit. non posse Religiosis per consuetudinem acquiri testandi facultatem, quia id esset contra substantiam professionis & status religiosi. Potest verò per consuetudinem introduci, vt ad testamentum sufficiant testes pauciores, quàm septem: quia numerus iste testium, si rectè attendimus, non pertinet ad substantiam testamèti secundum se, seu spectatà eius naturà, vt constat ex cap. cum esses 10. de testam. sed prouenit ex iure positiuo, decernente irritum esse testamentum, sine ea solemnitate, quæ proinde per consuetudinem præscriptam tolli potest, prout bene explicat Rochus super cap. vlt. de consuet. n. 232. Videri possunt, quæ dicam in c. seq.

3. Porro, licet à Vicario generali ad Episcopum appellari nequeat, attamen in particulari aliquo casu, tanquam suspectus parti litiganti, recusari potest, c. si contra 4. de off. deleg. in 6. Deinde, propter grauamen illatum

à Vicario generali supplicari potest Episcopo, vti docet Ioan. Andr. in c. Romana col. 1. ibid. Ioan. Monachus n. 3. de appellat. in 6. Nam reiecta appellandi facultate, conceditur saltem querelæ seu supplicationis remedium, prout constat ex l. si quis 5. iun. Gl. & seq. Authent. C. de precibus Imperatori offerendis, vbi habetur, licet à sententia Præfetti Prætorio appellari non potuerit, potuisse tamen intra dies decem supplicari ad Imperatorem. Denique de nullitate sententiæ latæ à Vicario agi potest coram Episcopo, aut de restitutione in integrum, prout videre licet apud Francum hinc n. 10. Marantam in speculo aureo, siue de ordine iudic. p. 6. q. 5. princ. reg. 2. n. 371.

Neque obstat his, quòd censeatur esse substantialiter idem tribunal seu consistorium Episcopi & Vicarij eius: nihilominus enim differt iurisdicctio huius à iurisdicctione Episcopi accidentaliter, tanquam ab ea dependens; ideòque firmior est in Episcopo, quàm in Vicario, sicuti aqua potentior est in fonte, quàm in riuulo, prout cit. loco Ioan. Monachus annotauit, Vbi admonet, quòd Episcopus prohibere possit Vicario suo, ne iudicet, cum omnis eius potestas ab ipso dependeat: Veruntamen si Vicarius quippiam ex commissione officij sui canonicè egit, Episcopus reuocare, aut impugnare non potest, prout tradit Rebuffus in praxi beneficij de Vicario Episcopi, n. 40. Azor. tom. 2. lib. 3. cap. 43. quæst. 6.

Notauit verò Gl. hinc ver. Officiali, sermonem duntaxat esse de Officiali, seu Vicario generali, Quia secùs dicendum de Vicario Episcopi in certa parte diocæsis, aut in causa speciali, prout hinc Anton. notauit, & Maranta in speculo aureo, cit. reg. 2. n. 370. Nam ab his appellari potest ad Episcopum; quia non eandem cum ipso, adeòque ordinariam, sed delegatam iurisdicctionem habere censetur. In quibusdam tamen apud nos ecclesijs præter Officialem principalem seu generalem Vicarium, est quidam Officialis minùs principalis, cui certa causarum genera in Consistorio episcopali commissa sunt: ita vt ab eo permillum non sit ad Episcopum appellare.